

Колєсніченко А., асистент
кафедри економічного аналізу та обліку,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ В ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ

Управлінське призначення бухгалтерського обліку потребує формування підґрунтя, яке б відповідало поставленим завданням й надавало систематизовану й структуровану інформацію щодо господарських операцій кожної бізнес-одиниці. З цією метою відбувається моделювання економічних категорій у бухгалтерському вимірі для подальшого узагальнення та аналізу облікових даних. Так, одними з трансформаційних понять в контексті поняття витрат вступають витрати майбутніх періодів.

Облік витрат майбутніх періодів формалізує завдання, пов'язані з врахуванням певних особливостей, які необхідно знати і дотримуватися у встановленому порядку. Це обумовлено впливом таких видів витрат на формування бухгалтерського фінрезультату і, відповідно, на об'єкт оподаткування податком на прибуток.

Сутність та принципи відображення витрат майбутніх періодів залишається цікавим й актуальним питанням для багатьох науковців й

практиків в сфері обліку, що відтворюється авторами в роботах, серед них: С.Ф. Голов [1], Т.Г. Китайчук, Е.Г. Мельник [2], В.М. Саприкін та ін.

Поняття й ключові характеристики витрат розкрито у П(Н)СБО 16. Зокрема, витратами суб'єкта господарювання визнаються витрати того періоду, в якому було отримано дохід, пов'язаний з понесеними для цього витратами. Тобто, повинна простежуватися прозора, документарно підкріплена й чітка господарська прив'язка доходів і витрат за кожною операцією чи діяльністю. Поняття ВМП регламентується п. 2.36 Методрекомендацій № 433 та Інструкції № 291. Відповідно до цих нормативних документів, під витратами майбутніх періодів (далі - ВМП) розуміють витрати, понесені в поточному або попередніх звітних періодах, які належать до наступних звітних періодів.

Традиційно, ВМП обліковуються на рахунку 39: за дебетом рахунку відображається їх накопичення, за кредитом - списання (розподіл) та включення до складу витрат звітного періоду. Аналітичний облік ВМП здійснюють по їх видам. У Формі №2 Баланс для ВМП відведений спеціальний рядок 1170 «Витрати майбутніх періодів». Однак, деякі експерти висловлюють думку, що з ВМП доцільно виокремлювати довгострокові з них та вести їх облік на рахунку 184 «Інші необоротні активи», з подальшим перенесенням до звітності у рядок 1090 «Інші необоротні активи» (рис.).

Найбільш розповсюдженими прикладами витрат майбутніх періодів, які регламентовані Інструкцією № 291, виступають: підписка газет, журналів, періодичних і довідкових видань; проавансовані орендні платежі; оплата страхового поліса; підготовчі до виробництва роботи в сезонних галузях промисловості; освоєння нових виробництв і агрегатів.

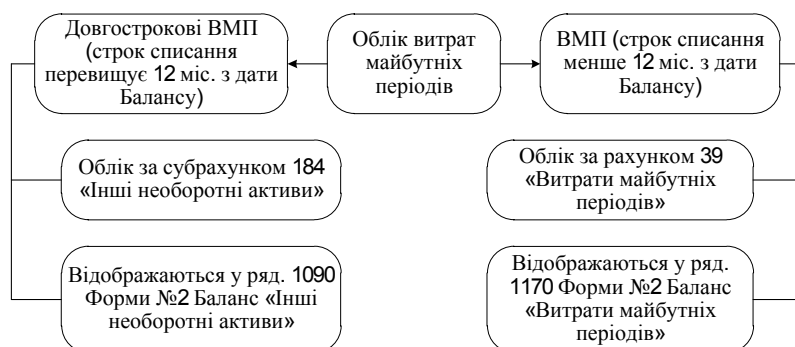

Рис. Варіанти бухгалтерського обліку витрат майбутніх періодів

Однак, вказаний перелік не є виключним. При виникненні у суб'єкта господарювання в ході діяльності інших витрат, які будуть відповідати визначенню ВМП, необхідно зафіксувати це й прописати в наказі про облікову політику, орієнтуючись на специфіку роботи. Так, значна кількість економічних агентів широко використовує програмне забезпечення, його оновлення, що реалізується шляхом перерахування оплати за кілька місяців наперед.

У міжнародній практиці наводять в якості ВМП наводять і незвичні для господарської діяльності випадки. Так, підприємство може продати основний засіб з подальшою його орендою у покупця, при цьому, сума від продажу

зменшується на розмір майбутньої знижки в частині величини орендних платежів [1]. В такій ситуації суму цієї знижки при продажу основного засобу продавець відображає на рахунку обліку витрат майбутніх періодів, а потім у міру нарахування орендної плати списує її з рахунка.

Податковий облік ВМП є ідентичним до порядку відбиття витрат у бухгалтерському обліку. Відповідно до норм ПКУ, коригування фінансового результату на витрати майбутніх періодів не передбачено. Тобто, всі платники податку на прибуток, зокрема ті, які проводять обов'язкове або добровільне коригування фінансового результату, відображають ВМП виключно за правилами бухгалтерського обліку.

Таким чином, облікова практика відтворення витрат майбутніх періодів на рахунках бухгалтерського обліку й фінансово звітності має певні особливості й підходи, врахування яких сприятиме послідовному й методично обґрунтованому слідуванню принципам бухгалтерського й податкового обліку.

Список використаних джерел:

1. Голов, С. Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практ. Посібник / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. - К.: Лібра, 2011. – 840 с.

2. Мельник, Е. Г. Облік і контроль витрат майбутніх періодів: теорія і методика: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / Е. Г. Мельник. – К., 2011. – 20 с.